

Råd för social hållbarhet i Uppsala län

Plan för regional samverkan inom prioriterade områden

Reviderad och godkänd av rådets aktörer 2022

Innehåll

Inledning	3
Behov av struktur och systematik i arbetet för social hållbarhet.....	3
Planens funktion och syfte.....	4
Planens utgångspunkt.....	5
Hälsans bestämningsfaktorer	5
Brottsförebyggande arbete	6
Nationell och regional strategi för jämställdhet.....	7
Främjande och förebyggande arbete	8
En rättighetsbaserad metod	8
Prioritering – Hälsa, trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper.....	8
Beskrivning av insatsområden och tillhörande mål.....	9
Prioritering – Mäns våld mot kvinnor	10
Viktiga perspektiv i arbetet mot mäns våld mot kvinnor	11
Beskrivning av insatsområden och tillhörande mål.....	11
Genomförande och uppföljning.....	12

Inledning

Behov av struktur och systematik i arbetet för social hållbarhet

Råd för social hållbarhet samlar offentliga aktörer i Uppsala län i syfte att skapa struktur och systematik i länets arbete för social hållbarhet. Rådets två främsta prioriteringar är

- att främja hälsa, trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper
- att motverka mäns våld mot kvinnor.

Denna samverkansplan är framtagen för att skapa en struktur och systematik i arbetet för social hållbarhet. Målet för samverkan inom Råd för social hållbarhet är att öka möjligheten till ett gott liv på lika villkor för hela länets befolkning.

En god hälsa är grundläggande för livskvalitet och delaktighet i samhället, vilket i sin tur gynnar länets regionala utveckling och tillväxt. Uppsala län har generellt en frisk och välmående befolkning men hälsan är ojämnt fördelad både inom och mellan länets kommuner. Vår hälsa påverkas, utöver egna val och levnadssätt, också av de olika arenor i samhället där vi lever våra liv. Grund för en god hälsa skapas i barndomen, där uppväxtvillkor såsom boendemiljö och utbildningsmöjligheter utgör viktiga förutsättningar. Arbete, arbetsmiljö och försörjningsmöjligheter är ytterligare förutsättningar i livet som bidrar till att uppnå en god hälsa. Dessa olika förutsättningar skiljer sig systematiskt åt mellan olika sociala grupper, trots att rätten till bästa uppnåeliga hälsa gäller samtliga länets invånare. Ojämligheten i länet ökar dessutom mellan både individer, bostadsområden och grupper. Denna plan tar avstamp i mänskliga rättigheter och i en rättighetsbaserad metod som förtydligar offentliga aktörers ansvar och individens roll som rättighetsbärare.

Skillnader i livsvillkor grundas tidigt i livet. Processer som genererar ojämlikhet är självförstärkande, vilket innebär att de som har lite mer kommer att ha större möjlighet att få ytterligare lite mer och tvärtom. Samverkan är en av flera viktiga komponenter i arbetet med att säkerställa ett jämställt och jämlikt Uppsala län. Länets offentliga aktörer har en viktig roll i att säkra ett strukturerat och kunskapsbaserat preventivt arbete, som utgår ifrån delade lägesbilder och som skapar mervärden i samhället. Potentialen i samverkan med civilsamhället och näringslivet behöver också tas tillvara och främjas.

Även utsattheten för brott och den upplevda tryggheten är ojämnt fördelad i samhället. Kvinnors otrygghet är större än mäns. Brottsligheten har också blivit alltmer komplex, varierad och gränsöverskridande. Både människor och varor korsar gränser och rör sig inom landet på ett annat sätt än tidigare, vilket bland annat har underlättat för människohandel samt införseln av vapen och narkotika. Den organiserade brottsligheten har blivit mer omfattande och förändrats till sin karaktär. Brottslighet som riktar sig mot olika delar av välfärden är också ett stort problem. Den digitala utvecklingen, internet och sociala medier har många positiva följder, men kan också påverka brottsutvecklingen och utsattheten i negativ riktning. I och med att fler har möjlighet att uttrycka och sprida åsikter, idéer och information har det blivit lättare att skada andras integritet genom hot, hat och kränkningar.

Här krävs läns gemensamma insatser för att utveckla det systematiska och kunskapsbaserade arbetet med att förebygga brott och skapa trygghet. Till detta hör även arbetet kring stärkt samhällsklimat och inkludering för att skapa tillit och för att motverka misstro och polarisering. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna slår fast att alla människor är födda fria och lika i värde och rättigheter och har rätt att leva ett liv fritt från våld. Principen icke-diskriminering är en central del av det internationella människorättsskyddet. Av såväl regeringsformen som den svenska diskrimineringslagen framgår det att ingen får diskrimineras på grund etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, kön, könsidentitet eller könsuttryck¹, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller ålder. Den allmänna förklaringen har en bredare ansats som även inkluderar exempelvis socialt ursprung.

FN:s konvention om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor, CEDAW, beskriver diskriminering och våld mot flickor och kvinnor som brott mot de mänskliga rättigheterna. I FN:s Agenda 2030 med globala mål för hållbar utveckling anges i delmål 5.2 att alla former av våld mot flickor och kvinnor, både i det privata och offentliga rummet, ska avskaffas. Här inkluderas även människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering. FN:s definition av våld mot kvinnor avser ”Varje könsrelaterad våldshandling som resulterar i, eller troligen kommer att leda till, fysisk, sexuell eller psykisk skada eller lidande för kvinnor, samt hot om sådana handlingar, tvång eller godtyckligt frihetsberövande, vare sig det sker i det offentliga eller privata livet”. Våld i nära relationer är ett stort folkhälsoproblem och en kränkning av mänskliga rättigheter som kan få allvarliga konsekvenser för den som drabbas. Ett bra stöd från samhällets olika aktörer kan i vissa fall innebära skillnaden mellan liv och död.

Planens funktion och syfte

Planen konkretiserar rådets prioriteringar i olika insatsområden och mål samt beskriver hur genomförande och uppföljning av arbetet ska ske.

Råd för social hållbarhet har beslutat om två prioriteringar för det fortsatta arbetet:

- Att främja hälsa, trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper.
- Att motverka mäns våld mot kvinnor, inklusive våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, prostitution samt människohandel med särskilt fokus på sexuella ändamål.

De två prioriteringarna har en nära koppling mellan varandra då rätten till ett liv utan våld är en viktig förutsättning för hälsa, trygghet och goda livsvillkor. Flera samhällsutmaningar, som kopplar an till de båda prioriteringarna, såsom våld, brott, missbruk, ohälsa och utanförskap, har till stor del samma bakomliggande orsaker. Genom ett fokus på att allmänt

¹ I diskrimineringslagen används begreppet ”könsöverskridande identitet eller uttryck”, men Diskrimineringsombudsmannen förordar begreppet ”könsidentitet eller könsuttryck”. Det beror på att DO anser att lagens begrepp (”könsöverskridande”) riskerar att befästa en bild av att personer som omfattas av skyddet mot diskriminering är avvikare i ett samhälle där det finns starka normer och föreställningar om kön.

främja en god hälsoutveckling i kombination med att tidigt identifiera och stärka personer med flera riskfaktorer bidrar samhället till färre normbrytande problem och en ökad jämlikhet i hälsa.

Planens utgångspunkt

Utgångspunkt för planen är den fördjupade nuläges- och omvärldsanalys samt de åtaganden och prioriterade mål för programperioden som vuxit fram och beslutas i den regionala utvecklingsstrategin utifrån Agenda 2030. Agenda 2030 och de globala målen fungerar som ram och anger riktningen för arbetet.

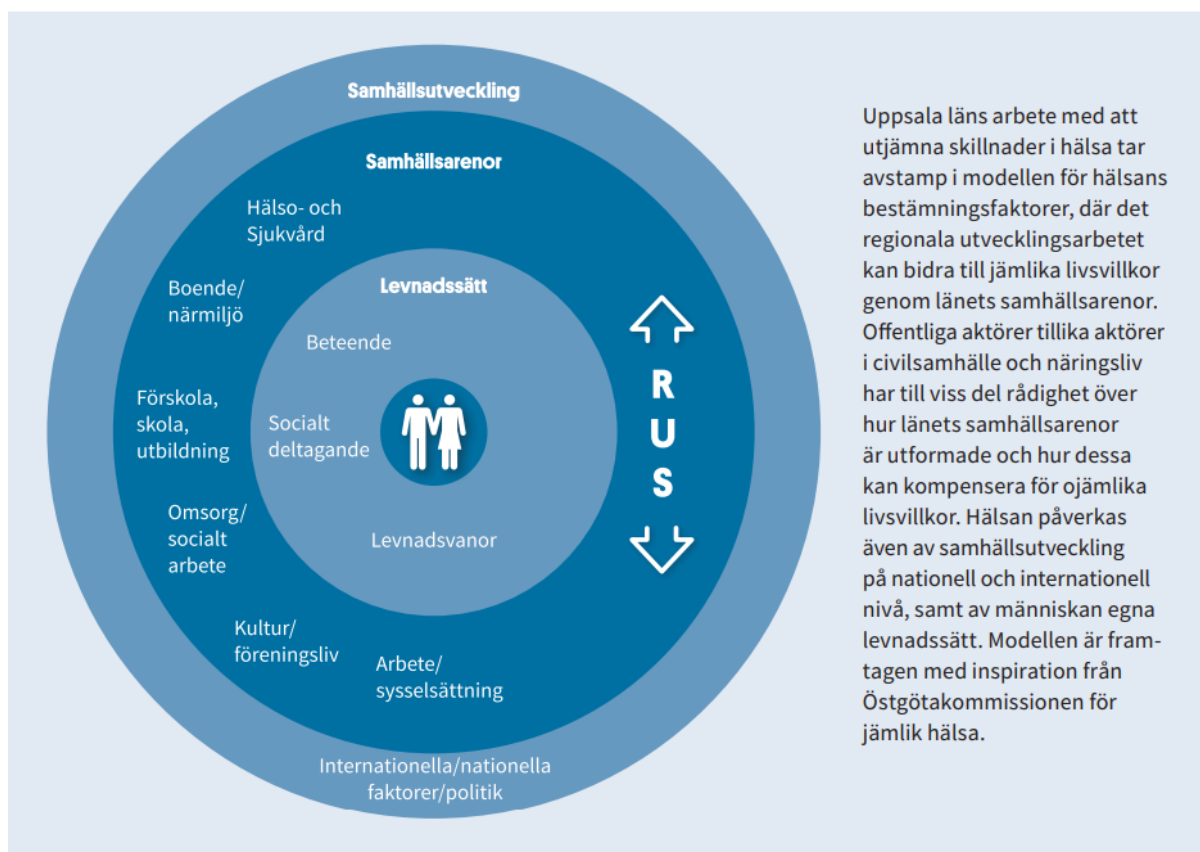
Det strategiska utvecklingsområdet *En region för alla* i den regionala utvecklingsstrategin lyfter fram länets invånare och det goda livet. Denna samverkansplan syftar till att skapa en positiv utveckling inom detta strategiska område.

Arbetet med de två prioriteringar som beskrivs och konkretiseras i denna plan tar stöd i modellen för hälsans bestämningsfaktorer, folkhälsopolitikens åtta målområden och rättighetsbaserat arbetssätt samt är formulerat utifrån ett brottsförebyggande samt främjande arbete för ökad hälsa.

Hälsans bestämningsfaktorer

Hälsan är beroende av olika faktorer och förutsättningar, som brukar kallas hälsans bestämningsfaktorer. Det är flera faktorer som samverkar på olika nivåer i samhället, exempelvis var och hur vi bor, vilken miljö vi lever i, barndomen och uppväxttiden, vår utbildning och vårt arbete samt samhällsekonomin i stort.

En del av bestämningsfaktorerna kan påverkas genom individens egna ställningstaganden medan andra kräver politiska beslut och gemensamma åtgärder från samhället för att påverkas. För att åstadkomma positiva förändringar i befolkningens hälsoutveckling och säkerställa rätten till bästa uppnåeliga hälsa krävs därför åtgärder på alla nivåer och i alla samhällssektorer och miljöer.

Det nationella målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhällsliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Folkhälsopolitiken består av åtta målområden, som alla återspeglar hälsans bestämningfaktorer. Målområdena är

- Det tidiga livets villkor
- Kunskaper, kompetenser och utbildning
- Arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö
- Inkomster och försörjningsmöjligheter
- Boende och närmiljö
- Levnadsvanor
- Kontroll, inflytande och delaktighet
- En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård

Brottsförebyggande arbete

Långsiktigt brottsförebyggande arbete ska vara kunskapsbaserat och strukturerat och handlar om att arbeta med tre typer av prevention², se nedan. En ytterligare nyckel till framgång i det brottsförebyggande arbetet är att arbeta i samverkan över hela samhället.

² Effektiv samordning av brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete i socialt utsatta områden - en processutvärdering av Brottsförebyggande rådets utvecklingsprojekt, *Per-Olof Hallin* Urbana studier Malmö universitet.

Utöver samverkan mellan kommun och polis är det viktigt att även myndigheter, civilsamhälle och näringsliv inkluderas.

Strukturell prevention handlar om att förändra människors grundläggande livsvillkor genom att tillgodose grundläggande mänskliga rättigheter såsom rätten till bostad, utbildning och arbete. Genom att förbättra barns, ungdomars och vuxnas levnadsförhållanden ökar också möjligheterna för dem att utveckla och leva ett fullgott liv.

Social prevention handlar om att påverka och motverka de sociala processer som kan leda till att individer och grupper utvecklar negativt normbrytande beteenden eller återfall i brott.

Situationell prevention handlar om att på platser och i situationer skapa förutsättningar för att brott eller annat negativt normbrytande beteende inte inträffar, och om de inträffar begränsa dess konsekvenser.

Nationell och regional strategi för jämställdhet

Det övergripande målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. För att stärka genomförandet av det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra har regeringen tagit fram en långsiktig strategi och ett åtgärdsprogram på området. I delmålet ingår även att män och kvinnor, flickor och pojkar ska ha samma rätt till och möjlighet till kroppslig integritet.

Den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor är framtagen av regeringen och består av fyra prioriterade delmål som är vägledande i arbetet på nationell, regional och lokal nivå:

- **Utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld.** När fler går samman kan vi förhindra att våld uppstår och minska återfall i brott.
- **Förbättrad upptäckt av våld samt starkare skydd och stöd.** En effektiv vårdkedja leder till att fler kan skyddas och erbjudas rätt stöd.
- **Effektivare brottsbekämpning.** Vid en fungerande rättsprocess kommer fler att medverka i brottsutredningen och fler brott klaras upp.
- **Förbättrad kunskap och metodutveckling.** Genom utbildning, systematisk uppföljning och utvärdering ökar kunskapen och vi får fler verksamma metoder och arbetssätt.

Länsstyrelsen Uppsala län har tillsammans med länets kommuner, myndigheter och idéburen sektor tagit fram en regional strategi som kan bidra till att påskynda arbetet för jämställdhet och samtidigt ta hänsyn till regionala förutsättningar och behov. Regional strategi för jämställdhet 2018–2022 fokuserar på fyra prioriterade områden:

- Mäns våld mot kvinnor
- Jämställd arbetsmarknadsetablering med fokus på utlandsfödda kvinnor
- Jämställd hälsa
- Jämställd resursfördelning

Främjande och förebyggande arbete

Såväl nationella strategier som statliga mål och regeringsuppdrag pekar på behovet av att prioritera mer främjande och förebyggande arbetssätt och att arbetet behöver samordnas över flera sakområden. Forskning visar att många samhällsutmaningar såsom våld, brott, missbruk, ohälsa och utanförskap, till stor del har samma bakomliggande orsaker.

Folkhälsomyndigheten lyfter fram vikten av att skapa strukturer som motverkar samlade riskfaktorer hos sårbara grupper och samtidigt stärka främjande strukturer som exempelvis en god skolgång med godkänd gymnasiebehörighet, god anknytning mellan förälder och barn samt en meningsfull fritid. Genom ett fokus på att allmänt främja en god hälsoutveckling i kombination med att tidigt identifiera och stärka personer med flera riskfaktorer bidrar samhället till färre normbrytande problem och en ökad jämlikhet i hälsa.

Främjande och förebyggande arbetssätt behövs för att få ett socialt hållbart arbete med en samordning och samverkan över flera sakområdesgränser, så som brottsförebyggande, våldsförebyggande/mäns våld mot kvinnor, föräldraskapsstöd, ANDT-förebyggande samt tvärperspektiv så som jämställdhet, jämlikhet, barnrätt och mänskliga rättigheter.

Ett tidigt fokus på främjande och förebyggande arbete är ett sätt att konkretisera arbetet för att nå målen i Agenda 2030, framför allt gällande de sociala aspekterna.

En rättighetsbaserad metod

Att alla barn och unga ska ha goda livsvillkor innebär att samhället ska skapa goda livsvillkor för individen med utgångspunkt i rätten att komma i åtnjutande av de mänskliga rättigheterna såsom de uttrycks i grundlagarna och de för Sverige rättsligt bindande FN-konventionerna. Individen ska ha tillgång till utbildning, arbete, bostad, hälsa, trygghet, kultur och fritid, sitt språk, möjlighet till delaktighet och inflytande samt ett liv fritt från diskriminering. Delaktighet och inflytande är en mänsklig rättighet som finns inskriven i en rad konventioner, däribland konventionen om barnets rättigheter.

En rättighetsbaserad metod utgår ifrån individen som rättighetsinnehavare och det offentliga som ansvarsbärare. Den rättighetsbaserade metoden förtydligar det offentliga åtgärdsansvar och utgår ifrån principer om icke-diskriminering och jämlikhet, transparens och insyn samt delaktighet och inflytande. Metoden kan användas systematiskt från verksamhetsplanering och budgetering till genomförande och utvärdering av insatser (Se t.ex. SKL, Mänskliga rättigheter i ledning och styrning, 2017).

Prioritering – Hälsa, trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper

Goda livsvillkor bidrar till hälsa och trygghet. Förutsättningarna för hälsa, trygghet och goda livsvillkor är ojämnt fördelade i samhället, och därför behöver ett särskilt fokus läggas på att kompensera för ojämlikheter mellan människor. Många utsatta grupper bor i områden som även geografiskt är socioekonomiskt utsatta. Rådets prioritering om att främja hälsa,

trygghet och goda livsvillkor för socioekonomiskt utsatta områden och grupper har mot bakgrund av ovanstående konkretiserats i *fyra insatsområden*:

- Kompensatoriska insatser för goda och jämlika livsvillkor
- Förutsättningar för goda levnadsvanor
- Egenmakt, inflytande och delaktighet
- Trygga miljöer

Huvudsaklig *målgrupp* för insatserna är barn och unga och de närmaste runt barn och unga som skapar förutsättningarna för en bra start i livet.

Insatserna riktar sig till individer och grupper som lever i socioekonomisk utsatthet. Med socioekonomiskt utsatta områden avses områden där nettoinkomst, förvärvsarbete, gymnasiebehörighet och utbildningsnivå ligger på nivåer under genomsnittet för landet, samt där arbetslöshet, ekonomiskt bistånd och sjukdagar ligger på nivåer över genomsnittet för landet. I vissa av dessa områden finns en förhöjd risk för kriminalitet och att barn och unga ansluter sig till kriminella miljöer.

Beskrivning av insatsområden

Kompensatoriska insatser för goda och jämlika livsvillkor

Syftet med insatsområdet är att alla barn ska ha grundläggande förutsättningar att utifrån sina villkor utveckla kognitiva, emotionella, sociala och fysiska förmågor vilket ger dem en bra start i livet.

En god och jämlik hälsa uppnås genom att länets invånares egna möjligheter att agera och generera resurser stärks. Det innebär att länets aktörer kompletterar och adderar resurser när de egna inte räcker till. Länets insatser är anpassade och utformade så att de motsvarar befolkningens behov. Goda livsvillkor för länets befolkning bidrar till både hälsa och trygghet. Ojämlighet i hälsa uppkommer genom systematiska ojämlikheter i resurser och handlingsutrymme mellan olika grupper i samhället. Exempel på resurser är goda uppväxtvillkor, en bra utbildning och en god inkomst. En mer jämlik hälsa kräver en mer jämlik tillgång till dessa resurser, vilket i sin tur kräver samordnade insatser från många samhällssektorer. Ojämlighet i livsvillkor och möjligheter mellan olika familjer bidrar till att barn har skilda förutsättningar att utvecklas under det tidiga livet. För att åstadkomma en god och jämlik hälsa behöver vi tillsammans skapa, stötta och stärka en god start i livet och jämlika uppväxtvillkor.

Förutsättningar för goda levnadsvanor

Syftet med insatsområdet är att ge invånarna i Uppsala län goda möjligheter att göra hälsosamma val då det finns god tillgång till hälsofrämjande produkter, miljöer och aktiviteter.

Levnadsvanor är ett centralt område för att uppnå hälsa och där det finns skillnader mellan olika socioekonomiska grupper. För att minska insjuknandet i våra vanligaste folksjukdomar går arbetet ut på att främja fysisk aktivitet, goda matvanor och sömn, samt att begränsa

tillgängligheten och användandet av hälsoskadliga produkter som alkohol, narkotika, doping, tobak, läkemedel och spel om pengar. Det är också av betydelse att samhället stödjer individer när de vill göra en beteendeförändring men inte klarar det själva.

Egenmakt, inflytande och delaktighet

Syftet med insatsområdet är att alla barn och ungdomar i Uppsala län ska ha jämlika förutsättningar till egenmakt, att delta i demokratiska processer och i det civila samhället.

Alla länets invånare ska känna sig inkluderade i samhället. Individers och gruppers möjlighet till egenmakt, inflytande och delaktighet påverkas av socioekonomiska faktorer som bland annat kan härledas till ojämlikhet, diskriminering och andra rättighetskränkningar. Främjande insatser behövs men även insatser för att motverka faktorer som begränsar enskildas inflytande över sina liv och samhället i stort. Att kunna ta kontroll över sitt eget liv och känna tillit till andra människor och till offentliga verksamheter är viktigt i sig men är också något som kan påverka exempelvis rätten till hälsa och trygghet.

Det finns en risk att individer och grupper som upplever att de saknar inflytande över sina egna livsvillkor och utvecklingen av samhället i stort, hamnar i en känsla av utanförskap och maktlöshet. Rätten att få vara delaktig och utöva inflytande i sammanhang som är betydelsefulla för individens tillvaro och levnadsvillkor är grundlagsskyddad och bottenar i flera olika bestämmelser om mänskliga rättigheter. Genom en rättighetsbaserad metod värnar vi bland annat principer om inflytande och delaktighet.

Trygga miljöer

Syftet med insatsområdet är att invånare i Uppsala län ska uppleva att den miljö de vistas i är trygg.

För att uppnå en trygg miljö, och därmed bidra till att främja rätten till exempelvis trygghet och personlig säkerhet, krävs insatser som främjar goda livsvillkor, mellanmänsklig tillit, delaktighet, jämställdhet och jämlikhet, samt insatser som förebygger och motverkar brott. Dessa utgör samtliga delar i ett öppet och inkluderande samhälle med ett gott samhällsklimat. Genom ett kunskapsbaserat arbetssätt utgår vi ifrån en bild av nuläget och utvecklingen över tid, analyserar bakomliggande orsaker, involverar medborgare i arbetet, föreslår platsspecifika åtgärder som också baseras på utvärderade och beprövade metoder, samt följer upp och utvärderar åtgärderna.

Prioritering – Mäns våld mot kvinnor

Det övergripande målet för den svenska jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Mäns våld mot kvinnor betraktas som den yttersta konsekvensen av ett samhälle som inte är jämställt. I regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor är det övergripande målet ett jämställt samhälle och att mäns våld mot kvinnor ska upphöra. I målet ingår även att män och kvinnor, flickor och pojkar ska ha samma rätt till och möjlighet till kroppslig integritet. Mäns våld mot kvinnor är ett paraplybegrepp och syftar på det våld som flickor och kvinnor är särskilt utsatta för och som minskar deras handlingsutrymme.

De våldsformer som avses är:

- Våld i nära relationer.
- Hedersrelaterat våld och förtryck, inklusive barnäktenskap, tvångsäktenskap och könsstympning.
- Prostitution och människohandel (med särskilt fokus på sexuella ändamål) samt sexualiserat våld oberoende av relation.

Arbetet mot mäns våld mot kvinnor handlar även om att motverka pojkars, mäns och hbtqi-personers utsatthet för våld, samt omfattar även kvinnors, flickors och hbtqi-personers utövande av våld. I arbetet mot mäns våld mot kvinnor finns således både utsatthet – och utövarperspektiv.

Viktiga perspektiv i arbetet mot mäns våld mot kvinnor

- Att våld ska förebyggas med fokus på våldsutövare och maskulinitetsnormer.
- Att större uppmärksamhet behöver läggas på unga kvinnors och flickors utsatthet för våld.
- Att flera livssituationer och omständigheter kan innebära särskild sårbarhet, såsom exempelvis ålder, funktionsvariationer, hedersnormer och sexuell läggning.
- Barnets bästa och barnets rättigheter. Barn som upplever eller bevittnar våld befinner sig i en mycket utsatt situation. Våld är en av de allvarligaste riskerna för barns hälsa och utveckling. Även ungdomar räknas som barn och kan utsättas för partnervåld på samma sätt som vuxna.

Rådets prioritering om att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor har konkretiserats i *tre insatsområden*:

- Prostitution och människohandel (med särskilt fokus på sexuella ändamål)
- Hedersrelaterat våld och förtryck
- Kunskap om våld

För samverkansområdet mäns våld mot kvinnor utgörs målgruppen ytterst sett av alla medborgare, såväl barn som vuxna. Olika informationsinsatser kan bidra till en ökad kunskap och medvetenhet hos allmänheten, inte minst kring vilken hjälp som finns för den som är utsatt, eller för den som utsätter någon för våld. Insatserna bör dock primärt inriktas på de yrkesverksamma som möter de som är eller kan vara utsatta. Insatser bör även inriktas till yrkesverksamma som möter de som utövar våld. För att stärka de yrkesverksamma i sin roll behövs ökad kunskap och medvetenhet om mäns våld mot kvinnor samt en ökad beredskap att ge stöd och hjälp.

Beskrivning av insatsområden och tillhörande mål

Hedersrelaterat våld och förtryck

Syftet med insatsområdet är att länets aktörer gemensamt ska motverka hedersrelaterat våld och förtryck bland annat genom kunskapshöjande insatser, förebyggande arbete och stärkt samverkan.

Hedersrelaterat våld och förtryck är kopplat till hedersnormer som bygger på starka patriarkala eller heteronormativa föreställningar. De patriarkala föreställningarna tar sig uttryck i kontroll av flickor och kvinnor som sträcker sig från begränsningar i vardagen rörande klädsel, umgänge och rörelsefrihet till begränsningar i val av utbildning, arbete, äktenskap och äktenskapskillnad. I sin mest extrema form kan hedersnormerna leda till allvarlig brottslighet såsom våld och hot om våld, inklusive dödligt våld. För de individer som försöker trotsa kontrollen kan följderna bli allvarliga. Det hedersrelaterade våldets kollektiva karaktär gör att gränserna mellan offer och förövare blir otydliga. De som medverkar till förtrycket kan själva vara utsatta. Det kan till exempel vara mödrar och unga män som känner sig pressade att sätta familjen före individen.

Prostitution och människohandel (med fokus på sexuella ändamål)

Syftet med insatsområdet är att länets aktörer gemensamt ska verka för att kunskapen om prostitution och människohandel ökar i länet samt att fler ärenden rörande sexköp och människohandel för sexuella ändamål rapporteras, anmäls och lagförs.

Att handla med människor är en av de allvarligaste formerna av organiserad brottslighet och innebär ett cyniskt utnyttjande av andra människor. Människohandel kränker den drabbades rätt att få bestämma över sitt liv och sin kropp. Ett stort antal människor i världen, främst kvinnor och barn, är utsatta för människohandel varje år och majoriteten av dessa utnyttjas sexuellt. Förutom prostitution och andra former av sexuellt utnyttjande utsätts många av människohandelns offer för tvångsarbete, slaveri, organ-handel eller andra former av utnyttjanden.

Det finns ett tydligt samband mellan prostitution och människohandel för sexuella ändamål. Det som primärt upprätthåller såväl människohandeln för sexuella ändamål som prostitutionen är efterfrågan.

Kunskap om våld

Syftet med insatsområdet är att länets aktörer gemensamt ska verka för att höja kunskapen om mäns våld mot kvinnor.

Berörda aktörer ska ha bästa möjliga kunskap om att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor för att kunna utforma och bedriva ett verkningsfullt arbete.

Genom kompetenshöjande insatser, forum för dialog och samverkan kan vi öka länets kunskaper om mäns våld mot kvinnor, inklusive våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel.

Genomförande och uppföljning

Parterna har åtagit sig att identifiera gemensamma aktiviteter för genomförande av denna samverkansplan. Arbetet med gemensamma aktiviteter följs upp och presenteras för Råd för social hållbarhet årligen. I samband med uppföljningen ska rådet ta ställning till om arbetet med respektive aktivitet ska fortsätta. Rådet tar löpande ställning till om nya aktiviteter ska påbörjas.